

Na temelju članka 4.8. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i čl. 7. i 9. Pravilnika o tarifnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj 44/05), rješavajući po zahtjevu Neovisnog operatora sustava u Bosni i Hercegovini, broj 50/20 od 26. listopada 2020. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 29. prosinca 2020. godine, donijeta je

ODLUKA

1. Neovisnom operatoru sustava u Bosni i Hercegovini se određuje potrebni godišnji prihod za 2021. godinu u iznosu od 8.940.755 KM.
2. Utvrđuje se tarifa za rad neovisnog operatora sustava u iznosu od:
 - 0,0057 feninga/kWh, koju plaćaju proizvođači za električnu energiju injektiranu u prijenosni sustav, i
 - 0,0783 feninga/kWh, koju plaćaju kupci za električnu energiju preuzetu iz prijenosnog sustava.
3. Potrebni godišnji prihod za 2021. godinu se odobrava u strukturi i iznosima navedenim u trećoj koloni sljedeće tablice:

Opis	2021. zahtjev	2021. odobreno	Indeks (3/2)	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	
Troškovi materijala	227.500	110.000	0,484	
Troškovi energenata i komunalni troškovi	139.000	130.000	0,935	
Troškovi usluga	2.292.918	1.827.241	0,797	
Bruto plaće i naknade uposlenim	4.100.000	3.814.925	0,930	
Amortizacija	1.183.706	1.183.706	1,000	
Financijski troškovi	537.000	537.000	1,000	
Putni troškovi	86.000	70.000	0,814	
Ostali porezi i pristojbe	68.000	61.500	0,904	
Ostali rashodi	1.253.800	1.140.640	0,910	
A. Ukupno troškovi i rashodi	9.887.924	8.875.012	0,898	
1. Višak prihoda	2.868.934			
2. Višak rashoda				
3. Ostali prihodi		276.000		
4. Sredstva za otplatu kredita		341.743		
B. Prihodi od električne energije (A+1-2-3+4)	12.756.858	8.940.755	0,701	
C. Energija (kWh)	proizvodnja	15.728.170.000	15.728.170.000	1,000
	potrošnja	10.281.712.413	10.281.712.413	1,000
D. Tarifa (fening/kWh)	proizvođači	0,0081	0,0057	0,701
	kupci	0,1117	0,0783	0,701

4. Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini i Elektroprijenos Bosne i Hercegovine dužni su da po isteku svakog kalendarskog mjeseca, u suradnji sa vlasnicima licence za distribuciju električne energije, kupcima koji su izravno priključeni na prijenosni sustav i vlasnicima licence za proizvodnju električne energije koji posjeduju proizvodne objekte priključene na prijenosni sustav, uključujući objekte u probnom radu, sačine izvješće o energetske veličinama u svim točkama injektiranja u, kao i preuzimanja iz prijenosnog sustava.

5. Na temelju izvješća iz točke 4. ove Odluke, za kupca priključenog na prijenosni sustav, usluge neovisnog operatora sustava fakturiraju se njegovom opskrbljivaču, a za kupca priključenog na distribucijski sustav operatoru distribucijskog sustava (ODS), odnosno pravnoj osobi u okviru kojeg ODS djeluje. Usluge neovisnog operatora sustava proizvođaču koji injektira i/ili preuzima električnu energiju iz prijenosnog sustava fakturiraju se licenciranom proizvođaču, odnosno pravnoj osobi u okviru kojeg proizvođač djeluje.
6. Tarifa za rad neovisnog operatora sustava ne naplaćuje se za energiju preuzetu u crpnom načinu rada.
7. Tarifa određena ovom Odlukom se koristi prilikom određivanja tarifa/cijena za krajnje kupce, prema strukturi tarifnih elemenata u okviru pojedinih kategorija potrošnje.
8. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. siječnja 2021. godine.

Izreka Odluke objavljuje se u “Službenom glasniku BiH”, službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: NOS BiH) je jedan od reguliranih subjekata u elektroenergetskom sektoru i ima zadatak da upravlja radom prijenosnog sustava u Bosni i Hercegovini. Nadležnosti i funkcije NOS-a BiH su definirane Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i Zakonom o osnivanju Neovisnog operatora sustava za prijenosni sustav u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, broj 35/04).

NOS BiH je vlasnik licence za obavljanje djelatnosti neovisnog operatora sustava, u skladu sa odlukom Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljnjem tekstu: DERK), broj 05-28-12-17-19/19 od 27. lipnja 2019. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 45/19). Tarifa za rad neovisnog operatora sustava je, prema članku 21. Metodologije za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije, neovisnog operatora sustava i pomoćne usluge – Pročišćeni tekst (“Službeni glasnik BiH”, br. 93/11, 61/14 i 95/16 – u daljnjem tekstu: Tarifna metodologija), namijenjena za pokrivanje troškova rada NOS-a BiH koji nastaju obavljanjem djelatnosti propisanih čl. 2. i 7. Zakona o osnivanju Neovisnog operatora sustava za prijenosni sustava u Bosni i Hercegovini.

Tarifa se, shodno članku 22. Tarifne metodologije, utvrđuje na temelju troškova za obavljanje regulirane djelatnosti i fizičkog opsega usluga u okviru te djelatnosti. Troškovi za obavljanje regulirane djelatnosti i fizički opseg usluga koji pruža regulirani subjekt utvrđuju se na temelju podataka sadržanih u zahtjevu za odobrenje tarife. Kod utvrđivanja tarifa DERK može koristiti i dodatne podatke za koje smatra da su potrebni.

Razmatranje zahtjeva za tarife kroz postupak odobravanja tarifa u najvećoj mogućoj mjeri mora ispoštovati temeljna načela koja propisuju da će tarife biti pravedne i razumne, jednakopravne, utemeljene na objektivnim kriterijima, zasnovane na opravdanim troškovima i određene na transparentan način. Podnositelj zahtjeva za odobrenje tarife dužan je dokazati da predložena tarifa ispunjava zahtjeve iz zakona BiH i pravila i propisa DERK-a.

Postupak određivanja tarife za rad neovisnog operatora sustava i tarifa za sustavnu i pomoćne usluge pokrenut je po zahtjevu NOS-a BiH, broj 50/20 od 26. listopada 2020. godine (zaprimljen 28. listopada 2020. godine pod brojem 04-28-5-357-1/20).

Zahtjev NOS-a BiH navodi sljedeće troškove i rashode za 2021. godinu: troškovi materijala u iznosu 227.500 KM, troškovi energenata i komunalni troškovi 139.000 KM, troškovi usluga 2.292.918 KM, bruto plaće i naknade uposlenim 4.100.000 KM, amortizacija 1.183.706 KM, financijski troškovi 537.000 KM, putni troškovi 86.000 KM, ostali porezi i prostojbe 68.000 KM, te ostali rashodi 1.253.800 KM, što ukupno na ime troškova i rashoda iznosi 9.887.924 KM. Pored toga, NOS BiH je u svom zahtjevu zatražio da mu se odobri višak prihoda nad rashodima u iznosu od 1.868.934 KM kojim bi se osigurala sredstva za investicije, otplatu kredita, financijsku rezervu, te pokriće gubitka iz 2019. i 2020. godine.

NOS BiH navodi da će na financijsko poslovanje u 2021. godini značajno utjecati više faktora, a posebno ističe potrebu osiguravanja sredstava za pokriće gubitka iz 2019. i 2020. godine, implementaciju novog SCADA/EMS sustava, nabavu opreme i softvera potrebnih za sudjelovanje u aktivnostima i projektima Europske mreže operatora prijenosnog sustava za električnu energiju (ENTSO-E), investicijska ulaganja za koja nisu osigurana sredstva iz amortizacije, te pitanje naplate potraživanja od Aluminijska d.d. Mostar.

Financijsko poslovanje se prvenstveno odnosi na već standardiziranu strukturu materijalnih i nematerijalnih troškova kao i usluga, postojeće ljudske resurse, uz upošljavanje pet novih izvršitelja, te materijalnu i već dostignutu tehničku razinu na kojem NOS BiH ostvaruje svoju djelatnost.

Zahtjev sadrži i planirani fizički opseg usluga na prijenosnoj mreži za 2021. godinu koji se naslanja na podatke iz Bilance električne energije na mreži prijenosa BiH za 2021. godinu (zaprimljen u DERK-u 30. studenog 2020. godine pod brojem 04-28-5-357-30/20), prema kome planirana isporuka električne energije iz prijenosnog sustava u 2021. godini iznosi 10.281.712.413 kWh, dok planirana proizvodnja na prijenosnoj mreži iznosi 15.728.166.713 kWh.

Nakon pregleda dokumentacije, potpunost zahtjeva NOS-a BiH je potvrđena Zaključkom DERK-a o pokretanju postupka određivanja tarife za rad neovisnog operatora sustava i tarifa za sustavnu i pomoćne usluge, broj 04-28-5-357-2/20 od 11. studenog 2020. godine, o čemu je NOS BiH obaviješten dopisom broj 04-28-5-357-3/20 od 11. studenog 2020. godine, pa se u nastavku tarifnog postupka moglo pristupiti ocjeni svih podnijetih dokaza, uz pridržaj prava DERK-a da traži dodatne podatke i informacije kada je to smatrao potrebnim.

Zahtjev NOS-a BiH je rješavan uz provođenje formalne javne rasprave, u skladu sa Pravilnikom o javnim raspravama ("Službeni glasnik BiH", broj 38/05), prema čijoj je odredbi članka 45., DERK kratkom obaviješću u dnevnim novinama i na svojoj internet stranici upoznao javnost sa sažetkom podnijetog zahtjeva i mogućnošću zainteresiranih osoba da se izravno upoznaju sa zahtjevom i upute pisane komentare u vezi sa predmetom tarifnog postupka, pri čemu je cjelokupna dokumentacija tarifnog zahtjeva objavljena na internet stranici DERK-a. Obaviješću za javnost su pozvane i osobe zainteresirane da u postupku formalne javne rasprave sudjeluju kao umješači i da prethodno pisanim putem dokažu svoj interes, te je najavljeno održavanje formalne javne rasprave o zahtjevu.

Nakon dostavljanja zahtjeva za sticanje statusa umješača, kako bi saslušao svjedočenja o njihovim pozicijama i interesima, DERK je Zaključkom broj 04-28-5-357-14/20 od 19. studenog 2020. godine status umješača u tarifnom postupku dodijelio sljedećim subjektima: MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a.d. Trebinje, JP "Elektroprivreda Bosne i Hercegovine" d.d. Sarajevo, JP "Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne" d.d. Mostar i "B.S.I." d.o.o. Jajce.

Niti jedan od četiri navedena umješača nije koristio pravo da u prostorijama DERK-a izvrši izravan uvid u cjelokupnu dokumentaciju zahtjeva za tarife.

Pripremna rasprava o podnijetom tarifnom zahtjevu NOS-a BiH održana je 26. studenog 2020. godine putem internet komunikacijske platforme zbog pandemije bolesti Covid-19. Na pripremljenoj raspravi je utvrđena lista pitanja koja će biti predmetom rasprave (ukupno 63 pitanja) i definiran tijek formalne javne rasprave. Na formalnoj javnoj raspravi, koja je također putem internet komunikacijske platforme održana 2. prosinca 2020. godine, strane u postupku su prezentirale svoje dokaze kako bi se utvrdile sve relevantne činjenice. Obradeno je svako od pitanja, na način da su pitanja grupirana u 17 tematskih cjelina, i to sukcesivno odgovorom podnositelja zahtjeva i komentarima na iste od strane umješaača i voditelja postupka.

Izješće voditelja postupka opisuje tijek postupka, ponuđene dokaze i utvrđene činjenice, relevantne pravne odredbe i preporuku članovima Komisije (u daljnjem tekstu: Komisija) i dostavljen je podnositelju zahtjeva, te umješaačima kojima je takav status DERK pravovaljano dodijelio. Analiza troškova i prihoda, koja je izložena u Izješću voditelja postupka, potvrđuje, odbija ili prilagođava pojedinačne stavke, veličine ili metode korištene za pripremu prijedloga tarife, u skladu sa diskrecijskim pravima DERK-a u tarifnom postupku.

Komisija konstatira da je Izješće voditelja postupka pružilo razumnu osnovu da na predloženim podacima, argumentima i pojašnjenjima, te komentarima NOS-a BiH i zainteresiranih osoba datim na prijedlog ovog Izješća, nakon što ih je pažljivo razmotrila i procijenila, Komisija donese svoju konačnu odluku o tarifi za rad neovisnog operatora sustava. U vezi sa predmetom ove odluke, umješaači JP “Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne” d.d. Mostar i “B.S.I.” d.o.o. Jajce nisu imali primjedbi na Izješće voditelja postupka, a komentari NOS-a BiH i umješaača JP “Elektroprivreda Bosne i Hercegovine” d.d. Sarajevo i MH “Elektroprivreda Republike Srpske” Matično poduzeće a.d. Trebinje u najkraćem se rezimiraju kako slijedi:

NOS BiH navodi svoje komentare u osam točaka po konkretnim troškovnim stavkama, inzistirajući na odobravanju troškova prema iznosima iz zahtjeva za tarife, te očekuje da će Komisija krajnje ozbiljno i odgovorno razmotriti njihove primjedbe i prihvatiti činjenice date, kako u planskim dokumentima, tako i u dodatnim odgovorima tijekom javne rasprave i komentarima na Izješće. Ipak, u komentaru stoji i konstatacija o svjesnosti da se krajnji korisnici ne mogu izložiti značajnijem povećanju troškova koji proističu iz tarifa za financiranje aktivnosti kojima upravlja NOSBiH. Uz komentare na Izješće voditelja postupka, NOS BiH je dostavio dopise Ministarstva civilnih poslova BiH, Tajništva Energetske zajednice i pismo od ENTSO-E, koji su ocijenjeni kao irelevantni za, na zakonu i regulatornim pravilima utemeljeno, odlučivanje u ovom tarifnom postupku.

Umješaač JP “Elektroprivreda Bosne i Hercegovine” d.d. Sarajevo, u svojim komentarima na Izješće voditelja postupka, navodi da se slaže sa preporukom da se ne odobri pretežni dio zahtjeva za značajnim povećanjem troškova radne snage i troškova usluga u 2021. godini. U datoj situaciji, uz smanjenje potrošnje krajnjih kupaca zbog pandemije bolesti Covid-19, smatraju da nije prikladno odobriti veće povećanje troškova i potrebnog prihoda od onog koji se preporučuje kroz Izješće.

U komentarima MH “Elektroprivreda Republike Srpske” Matično poduzeće a.d. Trebinje ističe se problematika koja se odnosi na rad balansnog tržišta i nabavu pomoćnih usluga. Konkretno, postavljeno je pitanje koliko na iznos gubitaka u prijenosnom sustavu utječe tranzit električne energije, a koliko domaća potrošnja, te je razmatran način (strategija) nabave energije za pokrivanje gubitaka u cilju postizanja niže cijene na tenderu, odnosno aukcijama. Uz to je izražena potreba rješavanja previsokih napona u prijenosnom sustavu i nalaženje načina da se stimulira rad proizvođača, naročito termoelektrana, u kapacitivnom režimu rada kroz odgovarajuću valorizaciju pomoćne usluge regulacija napona.

Pri donošenju odluke u postupku određivanja tarife za rad neovisnog operatora sustava, Komisija usmjerava svoja razmatranja na sve elemente u troškovnoj strukturi koje je isticao

podnositelj zahtjeva, analizu troškova i prihoda izloženu u Izvješću voditelja postupka, kao i komentare podnositelja zahtjeva i umješaka podnesene tijekom cijelog postupka, te cjelovitim opservacijom odlučuje o podnijetom zahtjevu. Tragom takve obveze, Komisija izlaže svoja sljedeća stanovišta:

Kod određivanja troškova materijala, Komisija prihvata prijedlog voditelja postupka i smatra opravdanim troškove materijala u 2021. godini odobriti u visini od 110.000 KM, uzimajući u obzir argumentaciju da se na razumnoj osnovi može odobriti nabava rezervnih dijelova za SDH (sinkrona digitalna hijerarhija) opremu koja se neće moći nabaviti nakon veljače 2021. godine, a da se ostali potrebni dijelovi nabavljaju u narednom razdoblju, kako bi se izbjegla koncentracija svih nabava u jednoj godini i relaksirao financijski pritisak u 2021. godini.

NOS BiH je u svom zahtjevu u pogledu troškova energenata i komunalnih troškova isticao da će i u 2021. godini biti prisutan rad na tri lokacije, jer je zbog pandemije bolesti Covid-19 planirano napuštanje lokacije u Pofalićima moralo biti prolongirano na razdoblje od godinu dana. Pokazujući razumijevanje za argumente podnositelja zahtjeva u postojećoj situaciji, kao i nemogućnost preciznije predikcije visine ovih troškova, Komisija odobrava troškove energenata i komunalne troškove u iznosu od 130.000 KM.

Trošak usluga je po svom iznosu drugi po veličini u strukturi ukupnih troškova NOS-a BiH. Komisija posebnu pažnju usmjerava na pojedine troškove iz ove kategorije koji su po svom iznosu i značaju dominantni. U zahtjevu za tarife, po svojoj visini u okviru troška usluga, posebno se ističu usluge održavanja fizičke i softverske opreme i usluge održavanja SCADA/EMS sustava i telefonske centrale u ukupnom iznosu od preko 1,1 milijun KM. Komisija, također, uvažava aktualnu realizaciju i prethodno odobrene iznose, te praksu izostanka realizacije određenih projekata kao što je IGCC. Uz potrebu da se relaksira snažni troškovni pritisak u 2021. godini i izbjegne skokoviti rast tarife za rad neovisnog operatora sustava optimiziranjem nabave usluga od strane podnositelja zahtjeva za tarifu, ne prejudicirajući iznose po pojedinim troškovnim stavkama, Komisija smatra da se usluge održavanja mogu realizirati u okviru ukupno odobrenog iznosa troškova usluga.

Za izradu studija NOS BiH je naveo iznos od 80.000 KM, a u planu je studija o efektima rada crpne hidroelektrane PHE Čapljina u kompenzatorskom režimu, koja je došla u prvi plan zbog situacije sa eskaliranjem previsokih napona u elektroenergetskom sustavu (u daljnjem tekstu: EES), te tri studije koje su planirane u 2020. godini, ali zbog pandemije nisu urađene: Plan obnove EES-a, Plan obrane EES-a i Izrada dinamičkih modela proizvodnih modula u EES-u BiH. Cijeneći nastojanja NOS-a BiH da izradom planiranih studija i analiza unaprijedi rad EES-a u cjelini, te rukovođena dosadašnjom praksom, Komisija smatra opravdanim priznati iznos od 80.000 KM za ovu namjenu.

Priznaju se i odobravaju troškovi godišnjeg financiranja rada Ureda za koordinirane aukcije u jugoistočnoj Europi (SEE CAO) u iznosu 139.000 KM, kao i Centra za koordinaciju sigurnosti (SCC) u iznosu 303.154 KM.

Priznaje se i opravdava trošak regulatorne naknade za 2021. godinu u ukupnom iznosu od 80.000 KM. Smatrajući da NOS BiH može utjecati i na iznose ostalih pojedinih troškovnih pozicija (troškovi održavanja opreme, usluge reklame, ostale usluge i reprezentacije) bez ugrožavanja funkcionalnosti i svoga rada, te prateći dosadašnju realizaciju, Komisija odobrava troškove usluga u ukupnom iznosu od 1.827.241 KM.

Trošak radne snage je po apsolutnom iznosu najveći trošak u poslovanju NOS-a BiH. Sagledavajući dosadašnja ostvarenja troškova radne snage u odnosu na odobrena, evidentna su značajnija odstupanja koja, po mišljenju Komisije, ugrožavaju likvidnost rada NOS-a BiH. Na prisutnost ovog odstupanja ukazali su i umješaci, te se ovom pitanju na formalnoj javnoj

raspravi ukazala posebna pažnja. Komisija ne prihvata iznesenu argumentaciju NOS-a BiH u vezi prekoračenja troška radne snage, te visine primanja u odnosu na druge kompanije u elektroenergetskom sektoru i inzistira na dosljednoj implementaciji donošenih odluka kojima se odobravaju troškovi za rad neovisnog operatora sustava. Istodobno se prihvataju argumenti podnositelja zahtjeva za tarife da postoji realna potreba za prijem novih uposlenika u dispečerskom centru zbog odlaska iskusnih dispečera na više pozicije unutar reguliranog subjekta. U tom smislu Komisija, polazeći od iznosa odobrenog u prethodnom tarifnom postupku od 3,55 milijuna KM, povećava iznos na poziciji troškova radne snage u cilju prijema pet uposlenika u 2021. godinu, te odobrava ukupno 3.814.925 KM. Smatra se da je razina odobrenih sredstava, uz racionalan pristup prilikom upošljavanja novog kadra, dostatan za efikasno poslovanje NOS-a BiH.

NOS BiH je zatražio odobrenje troška amortizacije za 2021. godinu u iznosu od 1.183.706 KM što je povećanje od 26,9% u odnosu na priznati trošak amortizacije u prethodnom tarifnom postupku. Tijekom formalne javne rasprave umješači nisu doveli u pitanje opravdanost ovog zahtjeva. Komisija, kao i u prethodnom tarifnom postupku, sugerira NOS-u BiH da svoje računovodstvene politike, u dijelu procjene životnog vijeka osnovnih sredstava, uređuje na način koji korespondira sa pristupom DERK-a prilikom opravdavanja troškova. Također, imajući u vidu da se NOS BiH nalazi u obimnom ciklusu investiranja u stalna sredstva, što za posljedicu ima njihovo aktiviranje i po tom osnovu uvećanje ukupne amortizacije, odobrava se trošak amortizacije u iznosu 1.183.706 KM.

Uz tarifni zahtjev, NOS BiH je dostavio i otplatne planove kredita koji bi trebali biti operativni u 2021. godini. U najvećem dijelu financijski troškovi odnose se na kamate po kreditima, te manjim dijelom na premije osiguranja. Prema otplativim planovima postojećih domaćih kredita, uključujući i kamate po osnovu *overdraft* kredita, ukupno za 2021. godinu troškovi kamata će iznositi 99.983 KM, dok se kamate za postojeći kredit Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD) planiraju u iznosu od 410.017 KM. Zahtijevani troškovi osiguranja iznose 27.000 KM. Kod određivanja ove troškovne kategorije, Komisija i dalje očekuje da se podnositelj zahtjeva u potpunosti pridržava odredbi Zakona o osnivanju Neovisnog operatora sustava za prijenosni sustav u Bosni i Hercegovini, u smislu da svakom kreditnom zaduženju NOS-a BiH, uzimanju zajma ili prihvatanju nepovratnih donacija, prethodi usvajanje plana investicija, investiciona odluka upravljačkih struktura NOS-a BiH, uz pravovremeno informiranje DERK-a i, prema potrebi, odobrenje DERK-a u skladu sa zakonom definiranim ovlaštenjima. Imajući sve prethodno u vidu, Komisija priznaje iznos financijskih troškova od 537.000 KM.

Putni troškovi su skupina troškova koja ima prilično ujednačeno ostvarenje tijekom prethodnih godina. U 2020. godini, zbog restrikcija uzrokovanih pandemijom bolesti Covid-19, primjetno je značajno smanjenje ovih troškova. Umješači su ukazivali da je traženi iznos od 86.000 KM previsok, obzirom da se ne očekuje brza stabilizacija prilika i normalizacija kada su u pitanju službena putovanja. Uzimajući u obzir navedene argumente, te činjenicu da je zbog navedenih razloga i NOS BiH umanjio svoj zahtjev, putni troškovi se odobravaju u iznosu od 70.000 KM.

Ostali porezi i prostojbe su skupina troškova koja prvenstveno obuhvata pristojbe i poreze koji ne ovise od rezultata poslovanja. Analizirajući ostvarenje ovih troškova u ranijem razdoblju, vidljivo je planirano povećanje u 2021. godini, koje je podnositelj zahtjeva obrazlagao vođenjem sudskih postupaka i troškova koje će imati po toj osnovi. Polazeći od vrijednosti navedenih sudskih postupaka koje opredjeljuju i visinu troškova, Komisija smatra razumnim za 2021. godinu odobriti iznos za ovu troškovnu poziciju od 61.500 KM.

U pogledu određivanja visine ostalih rashoda, Komisija respektira činjenicu visokog iznosa članarine u ENTSO-E i isti odobrava na traženom nivou od 916.000 KM. Također, respektiraju se i argumenti umješača u pogledu velikog povećanja naknada Upravnom odboru i

Savjetodavnom vijeću u tarifnom zahtjevu. Istodobno se uvažava argumentacija podnositelja zahtjeva za potrebom rezerviranja sredstava vezano za sudski postupak u kome je NOS BiH tužena strana i pokrivanje troškova projekata po osnovi sporazuma ENTSO-E i operatora sustava kontinentalne Europe, te se odobravaju ostali rashodi ukupno u visini od 1.140.640 KM.

NOS BiH je u tarifnom zahtjevu navodio i potrebu da se u tarifi osiguraju sredstva za ulaganja, odnosno investicije. Svjestan činjenice da NOS BiH ima ambiciozan plan investicija, ali uz imanentnu obvezu određivanja tarifa u skladu sa Tarifnom metodologijom, DERK uvažava neophodnost nabave rutera za povezivanje na PCN mrežu u cilju ostvarivanja sigurne komunikacije sa ENTSO-E. Ne sporeći potrebu i važnost predmetne nabave, ovo investicijsko ulaganje bit će tretirano kao dopušteni trošak, odnosno trošak amortizacije u odgovarajućem obračunskom razdoblju po aktiviranju navedenih osnovnih sredstava, kao i kroz priznavanje pripadajućih troškova kamate, ukoliko se potreban opseg novčanih sredstava za ovu namjenu u cijelosti ili djelimično bude osiguravao kroz kreditno zaduženje.

Imajući u vidu prethodna razmatranja i odobravanje pojedinačnih troškova, ukupni opravdani troškovi NOS-a BiH za 2021. godinu iznose 8.875.012 KM. Prihod NOS-a BiH treba da pokrije sve navedene opravdane troškove reguliranog subjekta, tj. da je jednak iznosu tih troškova. Ipak, mora se imati u vidu da će NOS BiH u 2021. godini imati i prihod od revizije elaborata, te prihode po osnovi sudjelovanja u programu Europske unije HORIZON 2020 i to Projektu prekograničnog upravljanja varijabilnim obnovljivim izvorima energije i skladišnim jedinicama koje omogućuju transnacionalno veleprodajno tržište (CROSSBOW projekt), te projektima FARCROSS i TRINITY. Komisija podržava prijedlog voditelja postupka da se ovaj prihod, na osnovi realizacije u 2019. i 2020. godini, te informacije NOS-a BiH o vrijednosti za 2021. godinu, može procijeniti na iznos od ukupno 276.000 KM, i u tom iznosu umanjiti ukupan potrebni prihod, imajući u vidu da, prema računovodstvenim pravilima, NOS BiH evidentira isti iznos na strani rashoda, sa pretežnom alokacijom na troškovima radne snage, te je efekat neutralan sa aspekta bilance uspjeha.

Uzimajući u obzir značajan porast kreditne zaduženosti NOS-a BiH zbog ulaska u obimnu investiciju uspostave građevinske infrastrukture na dvije lokacije, a zatim opremanja obje lokacije (glavnog i rezervnog centra upravljanja) kompletnom informatičkom, telekomunikacijskom i upravljačkom infrastrukturom (SCADA) u jednakom opsegu u glavnom i rezervnom centru, Komisija odobrava iznos od 341.743 KM koji predstavlja nedostajuća sredstva za otplatu glavnice kredita u 2021. godini. Navedeni iznos je razlika između glavnice kredita koji se otplaćuju u 2021. godini u vrijednosti 1.525.449 KM i troška amortizacije u 2021. godini od 1.183.706 KM.

Stavljajući u relaciju ukupne opravdane troškove i ostale prihode NOS-a BiH, dolazi se do potrebnog prihoda za 2021. godinu koji se treba ostvariti iz tarife za rad neovisnog operatora sustava u iznosu od 8.940.755 KM. Na osnovi izvedenih analiza zahtijevanih troškova, rashoda i ostalih prihoda podnositelja zahtjeva, Državna regulatorna komisija za električnu energiju, kao potrebni godišnji prihod Neovisnom operatoru sustava u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu, utvrđuje i odobrava ukupni iznos od 8.940.755 KM.

Stavljanjem potrebnog prihoda koji se treba ostvariti iz tarife u relaciju sa energijom koju proizvođači injektiraju u mrežu prijenosa i koju kupci preuzimaju sa mreže prijenosa, uzimajući u obzir odnos L i G komponente 90%:10%, određena je tarifa za rad neovisnog operatora sustava. Kao i u prethodnom tarifnom postupku, dio potrebnog prihoda NOS-a BiH koji se odnosi na tarifu koju plaćaju proizvođači za električnu energiju injektiranu u prijenosni sustav, se, u skladu sa Metodologijom, određuje na nivou od 10% potrebnog prihoda koji se ostvaruje iz tarife. Na temelju svega prethodno navedenog u ovom obrazloženju, utvrđuje se tarifa za rad neovisnog operatora sustava kao u izreci Odluke.

Kao i do sada, DERK će konstantno pratiti primjenu utvrđene tarife i realizaciju Bilance električne energije na mreži prijenosa BiH, te po potrebi pristupiti podešavanju tarife. Pojedinačne komponente potrebnog prihoda, NOS BiH je u obvezi financirati u okvirima ovom Odlukom odobrenih vrijednosti.

Tarifa određena u naprijed navedenim iznosima, po uvjerenju Komisije, osigurava potrebni prihod za efikasan, siguran i pouzdan rad NOS-a BiH, odnosno omogućava pokriće svih razumno nastalih troškova i rashoda u poslovanju. U okvirima razumnog diskrecijskog prava Komisije da potvrdi reprezentativnost i opravdanost svih podnijetih podataka i tvrdnji, da procijeni stupanj vjerovatnoće ostvarenja svih procijenjenih troškova i rashoda, na temelju sveobuhvatnog razmatranja svih dokaza istaknutih u zahtjevu, Izvješću voditelja postupka, komentarima podnosioca zahtjeva i zainteresiranih strana (umješaka), Komisija donosi odluku kao u izreci.

Shodno članku 14. Pravilnika o tarifnom postupku, podnositelj zahtjeva kao regulirani subjekt ima obvezu osigurati pristup javnosti zvanično odobroj tarifi, tako da odlukom odobrena tarifa bude na raspolaganju javnosti u njegovom glavnom uredu tijekom radnih dana i objavljena na njegovoj zvaničnoj internet prezentaciji.

U skladu sa člankom 9.2 Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini, protiv ove Odluke može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana primitka.

Broj: 04-28-5-357-42/20
29. prosinca 2020. godine
Tuzla

Predsjedatelj Komisije
Nikola Pejić